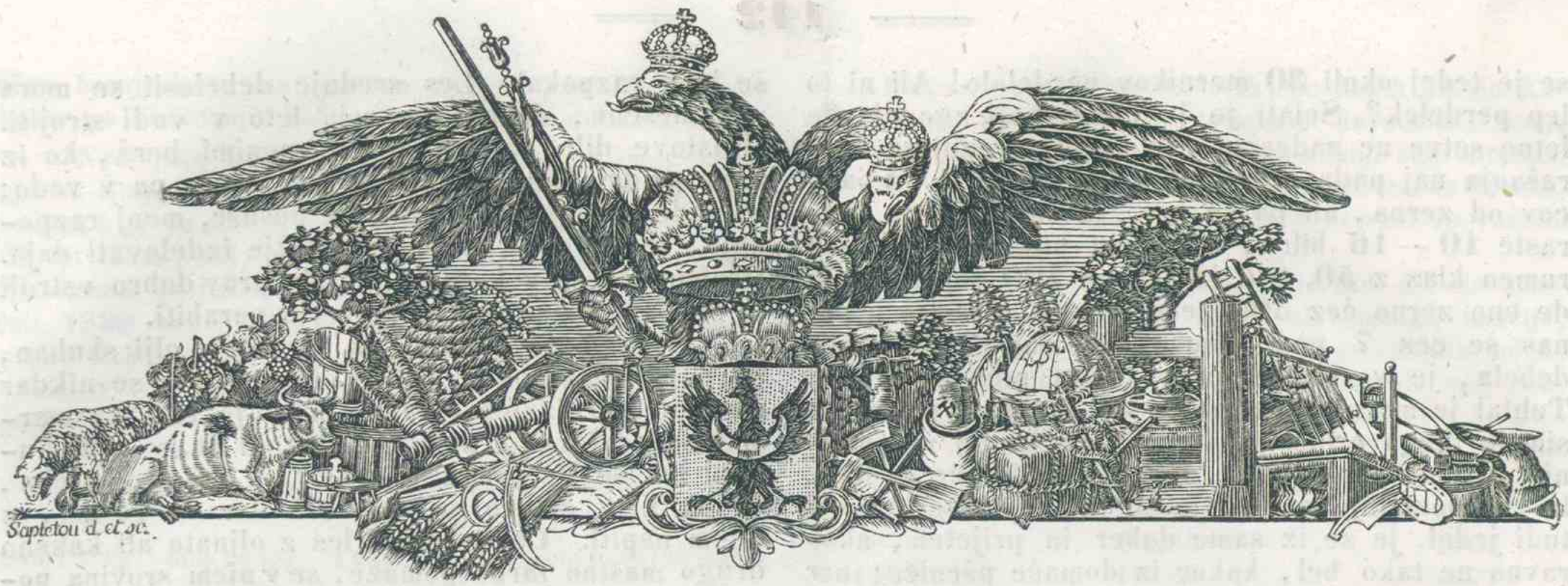

Kmetijske in rokodélske novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj IV. *V srédo 9. Kimovca 1846.* List 36.

Pohlep oslepí.

(Konec.)

Prijatel čuj, mu reče, razjasni mi še to!
Ti v gradu skrinjco vzel si, začmú ti skrinjca bo?
Sej tebi, zlata duša, igrače treba ni,
Daruj mi jo, priložna se meni v rabo zdi.

Molčé jo un pogleda, ter — mu jo stisne v dlan,
Ko šiba ta se strese veselja skor piján,
Odprè jo urno, vidi rumeno mažo v njoj,
In praša: Kaj pomeni to maslo, brate moj?

Bog velik je, un pravi, mazílo čudno to!
Če nekaj le namažem ti levo z njim okó,
Ti vse zaklade vidiš, ko skriti so po tleh,
Če desno ti namažem, oslepiš na obéh.

Oj brate, maži maži! Abdala zakričí,
In levo stran obraza tovaršu pomolí;
Ta grah mazila vzame iz male škatlice,
Očesa se dotakne, in glej, storjeno je.

Abdála zdaj razprostre trepavnice očes,
Bogastva razodene pod sabo čudno zmes,
Razločno vse pregleda v naročju globočín
Zaklade davnih časov, neskončno dragotin.

Tu biserje v predelih, tam žlahtno kamenje,
Kot zvezde v jasni noči pod zemljo sveti se;
Srebrá blešeče stene po gorah krog in krog,
Zlatá rumene žile dotikajo se nog.

Abdála vès oterpnjen o vidu tim stermí,
Debelo pod-se vpira osupnjene očí;
Gotovo vse kar vidim, on misli, moje bo,
Če desno še namaže mi čudotvor okó,

Pomaži, daj, pomaži, o angelj iz nebes —
Nepoterpljivo terja — še desno mi očes!
Brez truda meni sreče obilno napeljaš,
Le urno maži, brate, potem — oditi znaš!

Ne jez! mu un odreče, jez blagor le delím,
In tega, Bog me vari, nikakor ne storím!
Ne skušaj Boga, brate, besed se spomni teh:
Če desno si namažeš, oslepiš na obéh.

Abdálu nepričakan opór je živ nagòn,
De derviša svarenje zavid je, misli on;
Grozí se mu in psuje togotno ga rekoč:
Kar svit je — kaj se lažeš? — ne mora biti noč.

Ti imaš me za babo, ti meniš de sim trap,
De za resnico vzel bi zvijače prazne hlap;
Poberi se zavidnik! pomagati si znam,
Kar ti mi ne privošiš, si gladko vzamem sam.

To reče in namaže si urno desno plat,
In glej! slepote tmina pogerne ga nakrat.
On plah očí pobesi — podnožje strašen mrak,
Na kviško jih oberne — nebesa čern oblak.

Pomagaj, on zavpije, o derviš, uma kras!
O, vsmili se prijatla, poslušaj tuge glas!
Kar žugal si, je prišlo; zdaj skaži svojo moč,
Odreši me slepote, razjasni strašno noč!

Jez tega ne zamorem, mu un odgovorí,
Tu moja moč omaga, ti v božji roki si;
Prepozno je človeške skerbí — gorjé, gorjé!
Vladar osode spelje na tanjko, kar ti gré.

Imetje tvoje padlo v nečiste roke bo,
Ko sklen na ojstri skali v bodeče tróhe šlo,
Na šibrah bosta klala togota se in čert,
Pohlepu je izraslo, pregrehi bode v žert.

Pušave ropar pride, in tat, in tuj divjak,
Kot orel kljun o plenu razprostre roko vsak,
Zasramovaje tebe nevsmilen ta derhal
Razruši lahke misli, kar skerbno si nabral.

To grablenja, o brate, je žalosten izíd,
Pograbežu slepota, nasledniku neprid,
Obema blagostanja vse žive dni golost,
O nagnenju življenja spomina strup in ost.

Izreče in odide; kar žuga se zgodi,
Obropan un žaluje pri viru mnogo dni;
Popotnik zadnič pride, se vsmili in peljá
V bogato mesto Bagdad berača slepiga.

J. Koseski.

Šent-Elenska pšenica *)

Ko je to žito nar bogatši med vsemi per nas znanimi žiti, in kmetam nar boljši pridelek da, ga hočem po dokončani triletni skušnji vsem prijatlam kmetije oznaniti. Te lepe pšenice sim jez v letu 1844 iz 19 zern perdelal 1 poleč, iz tega poliča v letu 1845 17 poličev, iz 13 poličev pa, ktere sim pretečeno leto vsejal, boste komej verjeli, 12 mernikov z verham mere. Iz mernika te pšenice bi

*) Pšenica iz otoka sv. Helene.

se je tedej okoli 30 mernikov perdelalo! Ali ni to lep perdelek? Sejati jo je dobro bolj zgodej, de letne setve ne zaderžuje, in zavolj groznjiga razrašanja naj pada prav redko, saj zerno 4—5 pavcov od zerna, ali pa še več. Iz eniga zerna perraste 10—16 bilek, na vsaki bilki se ziblje lep rumen klas z 50, 80, ja še čez 100 zerni, takó, de eno zerno čez 500 zern donese. Zrastla je per nas še čez 7 pedí visoka, in slama, akoravno debela, je v rezanci prav dobra piča za živino. Tehtal je mernik te pšenice 45 funtov in pol, moke sim iz njega prejel pa 33 funtov, tedej vse obilniši, kakor per domači. Moka iz te pšenice je lepa, le za spoznanje rumenkljasta, in kruh, kteriga sim tudi jedel, je že iz same dober in prijeten, akoravno ne takó bel, kakor iz domače pšenice; nar boljši in nar lepši kruh je pa, če se vsake polovica vzame, kar sim tudi poskusel in še poskušam, in sim zadovoljin.

Kdor bo to pšenico poskusel, se ne bo kesal, kakor se jez ne, če bi za drugo ne bila, kakor za prešiče pitati namesto otrobov, še manj pa, ko je za vse dobra takó, de per nji ne bomo nikdar stradali. Kakó gotov in velik je dobiček per ti pšenici, so naši kmetje, ki si na to dobro razumejo, naglo zapazili, in so per meni skorej vès moj perdelek za seme vzeli, kar me je zares veselilo, takó pride ta reč med ljudí.

V Begnah 27. Vélikiga serpana 1826.

Andrej Kopač, fajmošter.

Kdaj je grojzdje zrélo?

(Nasledba tergatve 35. lista).

Nekdo me je vprašal: Kdaj je grojzdje zrelo? Mu odgovorím: Takrat, kadar pecli.

In rés, kakor po celi natóri, takó per grojzdji. Hruške so zréle, kadar se pecli že toliko posušé, de iz debla nič več živeža ne dobé; kmalo po tem se od drevesa rade ločijo, de se na tla vsipó, če drevó pomajaš. Grojzdje se sicer ne da otresti, kakor hruške, pa vender zrélo je le takrat, kadar so pecli toliko suhí, de iz terte živeža nič več ne vlečejo in ne potrebujejo. Čeravno je nektero grojzdje že prej za jéd, vender za vino še ni, dokler pecli niso zreli in takó tudi vsi grojzdi popolnama dozorjeni, ko je tako zrelo grojzdje po tem tudi za jed nar boljši.

Z.

Še nekaj od mizarskiga in tesarskiga lesá.

(Nadalje.)

Les gnjije pod zemljo bolj počasi, kakor nad zemljo, menj v močvirji ali ilovci koker v spreminljivi zemlji, to je v taki, ki je zdej suha, zdej mokra. Zakaj les v zemlji, ktera je kmalo mokra, kmalo suha, hitreje sognjije, se lahko razumi, namreč: v suši se po verhi okrog in okrog čedalje bolj razpréza; v môči pa dere mokrota po režah vsakokrat bližej do sterženа, in takó se gnjiloba lesá prime. V vodi strojen les se hitreje posuší, in se da verlo in lepši zdelovati, kot nevstrojen; to resnico poterdi plohovodnjarski les, kteri se iz vode potegnjen na zraku v senci v majhnih dneh prav lepó posuší, de se lahko brez škode v delo vzame. Vender ne misli, de bi bil tisti plohovodnjarski les že popolnama vstrojen, kteri bi bil morebiti le kake tri dni po vodi na pol potopljen perpelan. V vodi vstrojen les se mora v senčnim in zračnim kraji sušiti, mora se bolj od druziga pred soncam zakrivati, zató, kér bi se, ako bi ga sonce pregrelo, še huje razpokal. Les srednje debelosti se mora več mescov, debelji pa celo leto v vodi strojiti. Hrastove dile naj se denejo pozimi berž, ko iz žage pridejo, posameznim v sneg, sicer pa v vodo; iz vode potegnjene se hitreje posušé, menj razpokajo, ravno zató se pa tudi težje izdelovati dajo. Droban les se v konjski gnojnici prav dobro vstroji in se da za mnoge orodja verlo porabiti.

Droban les v vodi, pa še bolj v olji skuhan, ali popolnama suh z vrelim oljem napit, se nikdar ne zvije, ne izžlebí; ravno zató je tudi za marsiktero zdelovanje koristen. Sirovi pa, v vodi kuhani les se da pregniti in kriviti, kakor je treba, de pa kriv ostane se mora, kadar se posuší, z oljem napiti. Če se sirovi les z oljnato ali kakšno drugo mastno farbo pomaže, se v njem srovina posušiti nemore, in po tem takim zamočena po zamokih gnjiti začne.

Angleži in Holandarji imajo posebne naprave v svojih mornarijah, kjer nar veči in močnejši les za barke v soparici parijo in kuhajo, ga pregibljejo in krivijo, kolikor je treba; nekdaj, ko niso še takih soparnic imeli, so v vročim peski ali pa na ognjenim plameni razni les za barke krivili. Nekteri palijo še clo v vodi namočen in vstrojen les, to mu da še le višji terdnobo in ga varje gnjilobe in červojedine. Debeli in dolgi les palijo na zažgani germadi, ktera več dima ko plamena da; paliti se mora pa toliko časa, de se dobro okadí in po verhi nekoliko osmodí. Drobneji se obesi v dimnik, de se dobro okadí in posuší. Ni ga boljiga pomočka proti gnjilobi stebrov ali drugih kolov, ki imajo v zemljo postavljeni biti, kot če so opaljeni in osmojeni saj toliko, kolikor jih v zemljo pride.

(Konec sledí.)

Bratje sv. Cirila in Metuda v naših šolah.

(Nadalje.)

Šolarjem veči veselje obuditi se jim kaj lepiga bere, naj si bo iz zgodeb svetiga pisma, pa tudi iz rokodelskih novic. Za premembo se keršanski nauk izpraša, za potrébo tudi razloží, kakor priložnost potegne; pa tudi čedna pesem zapoje in naučí. *)

Napiše se pesme pervi odél na tablo, prebere in zapoje, takó dolgo, de mladini gladko izteče. Nekoliko napisov pesmi se jim razdelí, ako pesemskih bukuv toliko ni, in cela pesem se popoje. Tako pesem domú nesó, jo drugo nedeljo zopet pojó, de je veselje; in v 14 dneh jo že cela fara zna, ako je pesem živa in za tó. Tudi cerkvene pesmi se po nedeljskih šolah naučijo; zató pa tudi Slovenci per službi božji večidel lepo pojó.

Takó se v nedeljskih šolah težavno z veseljem polajša, mladi ljudjé hudiga ovarjejo, in za dobro oživijo. Skušnja učí, de se več ljudí v nedeljskih šolah potreb-

*) „Moje nar veči veselje ob nedeljah in praznikih so moji nedeljski šolarji. Imam jih 130. Otroci so toliko pridni, de jih nekoliko v treh mescih že bere. Od kraja jih je le malo prišlo; nekoliko duhovskih sosedov, pa tudi farmanov me je grajalo, rekoč: „K čemu novosti? Naslednik bo opustil, kar so začeli i. t. d.“ Pa vse to me oplašilo ni. V začetki sim imel nagovor, jim pokazal korist, ki iz nauka za nje izvira, in pesem bral: „Boštjan goljfan (poglej „Navod v branje,“ stran 63). Sklenil sim pervi nauk s čedno pesemco: „Glejte, že sonce zahaja, i. t. d.“ ktero so otroci hitro vlagali. Jim šolo prijetnej storiti, otrokam zdaj kako pesem zapojem, zdaj lepo pripovedko povém. Posebno dobro so one: Prijetne pripovedi za otroke, v Celovci 1832. Po tim raste število mojih učencov toliko, de me tudi zakonski prosijo, naj bi jih v šolo vzel. Koliko veselje za me, slišati moje šolarje po hribih in dolinah spevati lepo „Juternico in Večernico.“ Takó pišejo gosp. J. Z.... kaplan per sv. Ruperti 1. Svičana 1833.

niga branja brez vse zamude in brez potroškov naučí, kakor po vsakdanjih šolah, kjer praviga duha ni. *)

Nedeljska šola se je pred drugimi za moje vedenje na Štajarskim per Novicerkvi blizo Celja nar prej začela, kjer so sloviti mož Jožef vitez od Jakomini **) 47 let tehant bili; dober pastir, ki so pervi Štajarskim Slovencam potrebne bukve pisali. Tudi v Celji so že v leti 1828 nedeljsko šolo imeli, kjer še neprenehama pridni duhovski in šolski gospodje po 170 mladenčev in deklet v treh odstavah brati, pisati in rajtati učijo, pa še kako čedno pesem vmes zapojó.

V Celjskim krozi je 141 starih in novih far; razen 14 imajo sedajne dôbe vse svoje šole, če ne vsak dan, saj ob nedeljah, po nasočnim razgledi tehantij:

Stari terg	ima 13 far,	4 vsakdanje,	4 samo nedeljske šole in nedeljs.				
Kozje	„ 14	„ 10	„	4	„	„	„
Braslovče	„ 9	„ 6	„	3	„	„	„
Konjice	„ 13	„ 5	„	6	„	„	„
Šmarje	„ 10	„ 9	„	1	„	„	„
Novacerkev	„ 8	„ 5	„	1	„	„	„
Gorni grad	„ 11	„ 5	„	5	„	„	„
Rogatec	„ 9	„ 7	„	1	„	„	„
Vozenica	„ 6	„ 3	„	2	„	„	„
Škale	„ 8	„ 4	„	3	„	„	„
Laško	„ 10	„ 2	„	6	„	„	„
Videm	„ 12	„ 8	„	3	„	„	„
Bistrica	„ 10	„ 10	„	—	„	„	„
Celje	„ 8	„ 8	„	—	„	„	„

V Celovškim krozi Lavantinske škofije se rajta 42 slovenskih in 28 nemških far. Med njimi jih je 28 far, ki še nobene šole nimajo.

V tehantii sv. Andreja je 14 far, in 9 vsakdanjih šol.

Bliberg	ima 14 far,	6 vsakdanj.	— pa	2 nedeljs. šoli.			
Dobernaves	„ 16	„ 6	„	„	1	„	„
Velikovec	„ 14	„ 5	„	„	3	„	„
Volfsberg	„ 7	„ 7	„	„	—	„	„
Sv. Leonard	„ 5	„ 4	„	„	—	„	„

*) Od take šole pišejo gosp. M. V... iz Konjic 21. Kimovca 1830: „Od vsih krajev hitijo šole, Vam, šol viši ogledu pokazati svoje dela; naj stopi tudi nar mlajši, vsa priprosta šola, le v maternim jeziki rejena pred Vaše obličje, in pokaže, kaj se je učila! — V nedeljo, na sladkiga imena Marije, so nas prišli visoke časti vredni gosp. namestni tehant iz Prihove poskusit. Poskušali so nas na pervo v keršanskim nauki; kar smo posebno dobro obstali. Po tem smo brali po samim iz bukvic Vsakdanjiga kruha in iz Evangelja. Tudi v tem smo bili pohvaljeni. Imeli smo nekoliko spiskov, ki so jih šolci drugiga leta poprejšno nedeljo hitama napisali. Radi bi jih bili Vam na pokazen poslali; pa gospod tehant so jih s sabo vzeli rekoč, de jih hočejo domá po časi pregledati. Zadnjič smo rajtali na tabli in iz glave.

Poskužba se je sklenila po navadi z veselim petjem. Peli smo od Dobriga jutra, od Večernice; tudi dveh mašnih pesem smo nekoliko zapeli, in pa takó, de so bile vsih serca polne sladkiga veselja. Tudi gospod tehant in Straničkí fajmošter sta z nami vlagala.

Pa za veseljem rada žalost pride, in takó tudi per nas. Pred razidam so učitelj nedeljske šole pridne učence pohvalili, od šolarjev drugiga leta slovo vzeli, rekoč, de morajo posehmalo iz šole odstopiti, in drugimu, ki za njimi nastopijo, prostor storiti. Per besedi: slovo se je toliki jok po šoli začél, de so tudi govoritelja solze polile. Tolaženje pomagalo ni, in od veselja smo se v solzah razšli.

**) Jožef vitez od Jakomini so rojeni per sv. Danieli blizo Ipave 9. Kozoperska 1755, so v Rimi 30. Sušca 1779 pervo, in 19. Sušca 1829 per Novicerkvi drugo novo mašo peli, 28. Sušca 1830 pa umerli. Spisali so: Keršanskiga nauka razlaganje I. II. bukve. V Ljubljani 1801. Molitev vérniga kristjana. V Celji 1820. Razlaganje sv. maše. V Celji 1823. Bili so imeniten pridgar in ubogim dober oče.

Per vsih vsakdanjskih šolah, če kakih 12 na Koroškim, pa kaki dve na Štajarskim izvzemeš, imajo nedeljske šole za mladino, ki je vsakdanji šoli odrastla, de z njo ponavljajo; pa tudi za samo slovenske učence, ki se v maternim jeziki učijo, in s kterimi se večidel duhovski gospodje trudijo.

Kakor se slovenske šole množijo, tudi število nemških šol raste, in učenci, ki se slovenskiga naučijo, želijo tudi kaj nemšine znati. Po vsih delavnskih šolah, tudi po nekterih nedeljskih se nemška beseda učí. Število šolcov Lavantinske škofije preteklih deset let je to le:

Leta:	vsakdanjih šolcov:	nedeljskih šolcov.
1836	10656	4789
1837	11037	5145
1838	10985	4966
1839	10866	4977
1840	10897	4807
1841	11153	4503
1842	11075	4500
1843	11109	4676
1844	11655	5081
1845	12358	6494

V dvajsetih preteklih letih se je v samim Celjskim krozi 19 vsakdanjih šol vtemelilo, v kterih se slovenska in nemška beseda učí.

Po nekterih farah, kjer nimajo šolskiga gospoda plačati s čem, učijo duhovski gospodje mladino pozimi tudi ob delavnikih nekoliko dni v tedni, in ponovljajo z njo poleti, de ne pozabi pozimskiga nauka. Naj se bere lepa beseda, s ktero so v Špitaliču gosp. fajmošter za leto 1836 takó šolo sklenili:

(Dalje sledí.)

Ali čem svojiga sina v šolo poslati?

(Konec.)

Ali hočeš z mano naprej hitéti? je poglavítno vprašanje današnjiga časa, in iz tega poglavitniga vprašanja, ktero je tudi Slovenski narod zapopadel, še drugo vprašanje, ki ni nič menj važno, slovenskim kmetam na serce položimo, de ga premislijo in prevdarijo, kér je terda skala, na kteri je vsa njih sreča in čast in slava domovine zidana. In to vprašanje, ktero nej si vsak kmet da, je: Ali hočem svojiga sina v šolo poslati?

Nej mi ne zamerijo pregoreči domoljubi zavoljo tega vprašanja, če se prederznem ga ravno zdaj kmetam na serce položiti, ko povsod nove šole zidajo, od vsih krajev slovenskiga upapolni otročiči in mladenči v mesta hitijo, na viru učenosti in umetnost svoje nježne serca in zdrave glavice uterdit in izbistrit. Ne dam odgovora na tó vprašanje iz strahú, de bi mi ta ali uni očital, de sim sam zmed vsih Slovencov edini, ki sim zoper pošiljanje otrók v šole. Bog me obvari tacih misel in Bog daj, de bi kmalo tisti čas prišel, ko bo vsaka fara na Slovenskim svojo šolo iméla; povem pa samó, de to vprašanje samo tiste kmete zadene, ki imajo namen, svoje sinove zató v šolo poslati, de bi kadaj velike gospode iméli.

Še enkrat tedaj rečem vsim ljubim slovenskim kmetam: Vprašajte se, kadar rečete: Ali čem svojiga sina v šolo poslati? tudi še dalje: Ali imam dovelj premoženja? Ali imá otròk potrebne lastnosti, med ktere se ne šteje samo dobra glava? in ali smem upati, de mi bo pričakovano veselje kadaj potroške povernilo? — Ako bi té vprašanja vsak kmet dobro prevdaril, predenj svojiga ljubiga sina v mestne šole pošlje, bi marsikomu terdó zasluženo premoženje domá ostalo, marsiktera glava bi se prezgodaj ne obelila, marsiktera britka solza bi ne bila prelita in kmetijstvo bi marsikteriga pridniga delavca ne

pogrešalo, ki, kadar je šole toliko časa ometal, de je odrasel, poslednjič spridèn upanje staršev in sosesk z nogami taptá in za nikako rabo v žalost svoje žlahte, v sramoto soseske in domovine kmete in gospode domá in zunaj dežele nadlegje in v pomladi svoje starosti sam s sabo nedovoljen enak koprivi toliko časa zelení, de zaveržen od Boga in od ljudí vsahne. —č.

Jurčik gré na ptuje.

Jurčik, stariga nožarskiga mojstra sin, se je per svojem očetu nožarije učil. Ko so mu léta učenja dotekle, so mu oče rekli: Veš kaj Jurčik, per meni si se zdaj izučil, zdaj boš pa še mogel nekoliko po svetu iti, de boš kaj ljudí spoznal, zraven tega se pa še per drugih mojstrih kaj noviga naučil in zvedil, po kterih krajih naše blagó kaj bolj spod rók gré. — Desiravno se je Jurčiku per tih besedah milo storilo, vender ni rekel, de bi ne šel; mati so pa zoper to veliko govoriti imeli, in so rekli: Za božjo voljo, ali si neumen ali kalj, de fanta po svetu goniš, fant je še mlad, ima še komaj 22 let, kakó lahko se zna zgoditi, de ga kdo ubije, in po svetu zna priti met lutriš ljudí, in na zadnje bo še véro zgubil. — Oče so pa rekli: Kaj boš to govorila, saj sem tudi jez po svetu bil, in sim še živ nazaj prišel, in tudi véro nazaj prinesel, na vsako vižo fant mora iti; nič ne maraj Jurčik, jutro pojdeš, jez te bom pa nekaj časa spremil. Drugo jutro mu navežejo culjico, Jurčik vzame od matere slovó, mati so mu še nekaj plesnjevih šmarnih petic v roko stisnili, in odrine z očetam od doma. — Ko prideta dve uri deleč do neke oštarije, mu oče rečejo: Ljubi Jurčik! dalej te ne morem spremiti, stopiva še tukaj noter, de bova en poliček vina za srečno odhodnjo spila. Ko vùn prideta, mu oče še enkrat roko podajo, rekoč: Takó, zdaj pa Jurčik z Bogam! Bog te obvari! Bogá nikar ne pozabi, in daj od sebe kaj vediti. Jurčik pa s solzami v očéh odgovorí: Očika, že pràv! je že pràv! In oče se obernejo proti domu, in Jurčik od doma. — Zvečer, ko so se oče in mati spat vlegli, so jeli mati jokati in očetu očitati: Takó vender nisi pred jenjal, de si fanta po svetu pognal, — zdaj je pa šel — steber naše hiše, naše upanje in veselje, podpora in palica naših starih dni! — Tudi očetu se je po fantu milo storilo, in so tudi jeli jokati. — Jurčik se je pa za pečjó oglasil: Oče in pa mati nikar ne jokajte, saj sim tukaj: Za božjo voljo, oba s straham in veseljem z enim glasam zavpijeta, povej nama Jurčik, ali si ti, ali je tvoj duh? — Pràv jez sim, odgovori Jurčik, skoči iz za pečí, rekoč: Poglejte me, de sim ravno tisti Jurčik, ki sim šel danes zjutrej po svetu (v Fremd). Hitro oče in mati vstaneta, luč vkrešeta, in oba v njega silita, de bi jima povedal; kakó de je domú prišel, in ga nobeden vidil ni? — To je bilo lahko, odgovorí Jurčik, vi oče ste šli po véliki cesti proti domu, jez pa po stranski poti, in sem peršel eno uro poprej domú kot vi: doma je bila hiša zaperta, sim pa okno odderznil, noter zlezil in za peč počenil. Vidiš mati! so na tó oče djali, kakó modro je storil, ali ti nisim zmirej pravil, de je fant prebrisane glavice, in de se mu ne bo nič hudiga po svetu pergodilo; stópi hitro k sosedu po en bokal vina, de ga bomo na to veselje pili, de se še enkrat srečno vidimo. Noter do jutra so per bokalu veseli skupej sedeli, oče in mati se svojiga ljubiga sinčika, kteriga že en cel dan nista vidila, nikoli nagledati nista môgla: Jurčik pa je le vedno perpovedval, kakó velik de je svet! — Matevž.

Povodinj na Štajarskim.

Dopis iz Radgone 2. Kimovca 1846.

Kadar vam pišem, je cela Radgonska fara pod vodó. V nedeljo na večer je gromelo, in iz oblakov vlivalo, da je bila strahota. Čez noč je že Mura iz korita stopila, in do včeraj neprenehama rastla. Pošte niso dnes in včerej šle, in teško še dnes gredó, kér voda le po malim odteka. Okoli mesta se le eno veliko morje vidi, po njivah pol ure deleč od Mure voda takó visoko stojí, da je ni ajde viditi. Kaj pa bode z krompirom? Kaj je pri takšni nesreči boljše, ga iz zemlje vzeti, ali ne. *) — Tudi v goricah je velika škoda, mnogo grojzdja je premočeniga dež na zemljo zmetal, še več ga je spokalo in gnjiti začne. Takó se je vse nase veselje v nekterih urah v žalost obernilo, in tudi nas je božja šiba močno vdarila. A. Kreft.

Urno, kaj je noviga?

(Zrele fige v Ljubljani) smo v c. k. botaniškim verti 3. dan tekočiga mesca jedli, ki so ondi pod milim nebam letas že drugo pot dozorile; perve so bile, kakor so nas gosp. Fleišman zagotovili, že v drugi polovici Maliga serpana obrane. Če bomo pa še kaj časa toplo vreme imeli, jih znamo še od tretjiga pridelka za pokušnjo dobiti; nastavljeniga imajo lepiga sadú toliko, de ga je lepó viditi.

Celi čas, kar v Ljubljani botaniški vert stojí, je figovo drevó letas drugič zreli sad doneslo, perviga je rajnki vodja latinskih šol, častitljivi F. Hladnik v jeseni 1834. leta jedel, kteri se je vesel čez ta prikazek neizrečeno čudil. Kaj čmo pa mi od letašnjiga leta reči? — Druziga mende ne, kakor tó, de bomo teško taciga leta še dočakali, de bi se pod milim nebam od dorašenih in po trikrat na leto zrelih fig v Ljubljanski okolici kaj slišalo! — Oroslov.

Besedna vganjka.

Navadno če me bereš, ptici tako reči směš;
Nazaj če me izrečeš, številko ti sedaj povéš.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

Okrog — Gorkó.

Današnjimu listu je perdjana 19. doklada.

*) Boljši je krompir v zemlji pustiti, kakor izkopati ga; zató, kér mu bo zemlja mokroto popila in bolezen odvernila, sicer bi se utegnil na kupi vneti in od kraja gnjiti. Vredništvo.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 5. Kimovca.		V Krajnju 31. Velkiga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	4	2	—
1 » » banaške	2	17	2	25
1 » Turšice	1	15	1	14
1 » Soršice	—	—	—	—
1 » Reži	1	24	1	27
1 » Ječmena	1	5	1	15
1 » Prosa	1	5	1	—
1 » Ajde	1	7	1	18
1 » Ovsa	—	47	—	41

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik* v *Ljubljani.*